

Protokoll 5/2020

fört vid Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030s
sammanträde tisdagen den 25 augusti 2020 kl. 16:00-17:30,
Skype

Ledamöter	Gustav Fridolin (MP) Ordförande Christoffer Järkeborn (M) Erik Wassén (L) Ulrika Hoff (KD) Maria-Elsa Salvo (S) Rodrigo Arce Oliver (V) Anton Clarholm (SD) Sissela Nordling Blanco (FI) Ahmed Abdirahman (OPOL) Maud Eduards (OPOL) Helena Klintström (OPOL) Johan Kuylenstierna (OPOL) Gertrud Åström (OPOL)
Övriga närvarande	Veronica Wolgast Tjänsteman Björn Hugosson Tjänsteman Ebba Agerman Tjänsteman Heidi Englund Tjänsteman Lina Sjölin Tjänsteman Gunilla Ekstrand Tjänsteman
Justerare	Gustav Fridolin, Maria-Elsa Salvo
Datum för justering	2020-09-01
Paragraf	§§1-5
Sekreterare	Ylva Hellgren

§ 1
Mötet öppnas

Ordföranden Gustav Fridolin (MP) förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 **Justering**

Ordföranden Gustav Fridolin (MP) och Eva-Maria Salvo (S) utses att justera protokollet. Protokollet justeras tisdagen den 1 september 2020.

§ 3**Program mot våld i nära relationer m.m. Diskussion om arbetssätt för implementering**

Föredragande: Gunilla Ekstrand, socialförvaltningen

Beslut

Kommunstyrelsens råd för Agenda 2030 beslutar att lämna följande yttrande.

Rådet uppfattar förslaget till program som genomarbetat och med många ambitiösa planer som kan göra stor skillnad.

Rådet vill dock tydligt framhålla att vi saknar ett resonemang om kön, våld och makt som till exempel skulle kunna inleda rapporten. En mycket stor del av allt våld, både mot män och mot kvinnor och flickor, utövas av män. För att nå såväl det nationella jämställdhetspolitiska målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra som målet i Agenda2030 om att utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor (5.2) så är det viktigt att arbetet baseras på en gemensam och förankrad analys.

Rådet ser också att programmet oftare behöver tydliggöra när det som adresseras är just mäns våld mot kvinnor. En sådan tydlighet behöver inte utesluta åtgärder också i de fall när våldsutövare inte är män eller våldsutsatta inte är kvinnor, men är av vikt för att insatser i tillräcklig omfattning ska rikta sig mot män och pojkar samt innefatta arbete mot negativa maskulinitetsnormer.

Rådet vill också peka på att det är nödvändigt att närmare analysera och beskriva situationen för personer som befinner sig i en särskilt sårbar situation. Sådana analyser, om t ex våldsutsatthet bland hbtq-personer eller möjligheter för kvinnor i olika skeden av en migrationsprocess att kunna få rätt stöd vid våldsutsatthet, kan leda till nödvändiga specifika åtgärder som gör stor skillnad för olika stockholmare.

Rådet vill därutöver peka på fem delar i programmet som bör utvecklas.

- Det bör tydliggöras hur staden kan samarbeta med civilsamhället för att uppnå målen i programmet. I detta sammanhang bör det avgörande arbete t ex kvinnojourer utför lyftas fram. I sammanhanget bör också beskrivas hur samarbete kan utvecklas med föreningar som inte primärt arbetar med jämställdhet, men kan bidra för att nå målen. Det kan handla om vilka förväntningar staden har på sådana

samarbetspartners, och tydlighet i vad föreningar kan göra för att stärka arbetet mot våld. Det är ofta så att där behoven kan vara särskilt stora är tilliten till det offentliga lägre. I t ex socioekonomiskt utsatta delar av staden behövs därför särskilda insatser för att stärka samarbetet i syfte att nå målen i programmet.

- Likaså bör involvering av privata aktörer utvecklas i programmet. Staden har genom t ex upphandling möjlighet att ställa krav på privata aktörer att bidra i arbetet. I andra sammanhang kan staden samla t ex friskolor tillsammans med kommunala skolor och på olika sätt verka för att friskolor deltar i och bidrar till aktiviteter och arbete som beskrivs i rapporten.
- Beskrivningen av pornografins roll för att normalisera våld och övergrepp bör utvecklas.
- Användningen av sociala medier och andra liknande verktyg för att utöva hot och psykiskt våld bör analyseras och lämpliga arbetssätt för att möta detta beskrivas.
- Fler handlingar krävs för att adressera och motverka att män begår brottet sexköp/köp av speciella övergrepp.

Framåt kan en analys vara nödvändig av hur våld mot kvinnor och flickor har förändrats som ett resultat av pandemins konsekvenser. Vilka förberedelser har vidtagits när olika åtgärder satts in, vilka förväntningar har dessa byggts på, varför, och har de infriats.

Avslutningsvis har rådet i ett flertal yttranden lyft bostadspolitikens centrala roll för att nå målen i Agenda 2030. Även på detta område spelar bostadspolitikerna en mycket viktig roll. Rådet ser fram emot den i budget aviserade boendepåbudsplanen för våldsutsatta och vill i sammanhanget understryka vikten av genomgångsbostäder tillgängliga för våldsutsatta i hela staden.

Ärendet

Lena Lundström Stoltz, förvaltningschef på socialförvaltningen inleder och lämnar över ordet till Gunilla Ekstrand, socialförvaltningen.

Gunilla Ekstrand presenterar *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025*.

Programmets övergripande vision är: ”Stockholm är en stad fri från våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation”.

Gunilla Ekstrand presenterar delar av programmet och ger exempel på utpekade målområden, nyheter i programmet och hur man arbetar med genomförande och uppföljning.

Rådet diskuterar därefter följande frågeställningar:

- Arbetsgivarens ansvar har förtydligats i programmet. Vilket stöd behöver utvecklas för att arbetsgivaren ska kunna leva upp till ansvaret?
- Ett av målen i programmet är att stadens verksamheter ska arbeta våldsförebyggande. Ett sätt att göra detta är att ha nära samarbete med civilsamhället. Hur kan staden utveckla detta?

Frågor och diskussion i rådet följer.

Särskilda yttranden

Maud Eduards (OPOL) har inkommit med ett särskilt yttrande:

Programmet visar att staden tar ställning mot våld. Flera förslag till aktiviteter i programmet är både rimliga och konstruktiva, även om bara en av 52 aktiviteter har fokus på ”män, pojkar och maskulinitetsfrågor” (s 20). Programmet i sin helhet saknar en övergripande *problembeskrivning* i termer av kön, våld och makt. Utan en sådan riskerar visionen att inte kunna uppnås.

I stort sett allt våld mot kvinnor utövas av män. Det handlar om maktutövning och förtryck (för övrigt inte bara i samband med hedersrelaterat våld). Kön- och maktperspektivet behöver genomsyra skrivningarna i programmet. Det är först med frihet från mäns våld som kvinnor har samma makt som män att forma samhället och sina egna liv.

Visionen behöver ett samlande begrepp: Stockholm är en *stad fri från mäns våld mot kvinnor* – ett våld som kommer till uttryck i våld i nära relationer, hedersrelaterat våld etc. Mäns våld mot kvinnor är den förenande länken för programmets fem olika typer av våld, som behöver ses som en *integrerad helhet*.

Det står också i programmet att staden ”ska bidra till de nationella jämställdhetspolitiska målen”. Och att det sjätte delmålet innebär att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Det är viktigt att göra den kopplingen explicit. Om inte riskerar våld i nära relationer och hedersrelaterat våld att förbli ett ”dolt samhällsproblem” (s 32).

Programmet bör också lägga till en sjätte typ av våld: *pornografin*. Det är ett växande och allvarligt problem som behöver få en mer framskjuten – och integrerad – plats i programmet. Nu nämns den endast i ett par aktivitetsinslag. Forskning visar att 90 procent av pornografin har våldsinslag. Pojkar och män formas till våldsverkare. Flickor och kvinnor ska vara tillgängliga för ”hårt sex”, vilket leder till att de mår dåligt och får sina underliv skadade. Det måste motverkas till varje pris.

§ 4

Beslut om svar på remiss ”Betänkandet Sveriges museum om Förintelsen” (SOU 2020:21), KS 2020/830

Beslut

Rådet beslutar om att inte yttra sig om remissen med hänvisning till rådets arbetsformer.

§ 5 Övrigt

Beslut

Rådet beslutar att höstens höstens sammanträden skall vara digitala, med undantag för det sammanträde där finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) deltar.

Ordföranden presenterar ett förslag på plan inför höstens återstående möten enligt nedan.

29 september

- Remiss av Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad. Miljödirektören föredragande. Diskussion och yttrande.
- Återkoppling av hur hanterade styrdokument tagits om hand (Miljöprogram och klimathandlingsplan, Inköpsprogram mm).

Övriga idéer till mötena 5 och 24 november

- Anna König Jerlmyr medverkar
- Hur skola och socialtjänst samverkar. Utbildningsdirektören föredragande.
- Hållbara städer. Hur staden arbetar med social hållbarhet i stadsutvecklingsprocessen. Mål 11-ansvariga föredragande.
- Hållbarhetsrapporten

Ordföranden föreslår att höstens möten ska vara fortsatt digitala, förutom det möte där finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) medverkar.

Sissela Nordling Blanco (FI) uttrycker önskemål om att rådet ska behandla stadens arbete mot rasism under något av höstens sammanträden. Ordföranden tar med sig frågan och återkopplar till rådet senast nästa möte.

Johan Kuylenstierna (OPOL) uttrycker önskan om att behandla ämnet pandemi kopplat till ekonomi och klimatpolitik.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
PER GUSTAV,FRIDOLIN	2020-09-04
MARIA-ELSA,SALVO MIRANDA	2020-09-04